

Received: 29 March 2023

Revised: 9 June 2023

Accepted: 3 July 2023

การสร้างสรรคานาฏศิลป์จากพฤติกรรม “หิวแสง”¹

THE CREATION OF A DANCE FROM THE BEHAVIOR OF “HUNGER FOR SPOTLIGHT”¹

กนกโฉม สุนทรสิมะ²Kanokchom Soontornsima²นราพงษ์ จรัสศรี³Naraphong Charassri³

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ เรื่อง การสร้างสรรคานาฏศิลป์จากพฤติกรรม “หิวแสง” มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างสรรค์การแสดงสร้างสรรค์ของนาฏศิลป์ โดยใช้แนวคิดนาฏศิลป์สมัยใหม่ และนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบเชิงคุณภาพและวิธีวิจัยแบบเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้เครื่องมือในการวิจัยประกอบไปด้วยการสัมภาษณ์ สื่อสารสนเทศ ประสบการณ์ของผู้วิจัยและเกณฑ์มาตรฐานศิลปิน โดยผู้วิจัยให้ความสำคัญกับพฤติกรรม “หิวแสง” จากนั้นผู้วิจัยจึงนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ เพื่อค้นหารูปแบบและแนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรคานาฏศิลป์ ผลการวิจัยพบว่า การสร้างสรรคานาฏศิลป์จากพฤติกรรม “หิวแสง” มีรูปแบบในการสร้างสรรคานาฏศิลป์ทั้งหมด 8 องค์ประกอบ ได้แก่

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ This article is a part of dissertation, Doctor of Fine and Applied Arts Program in Dance, Faculty of Fine and Applied Arts, Chulalongkorn University

² นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

² Graduate Student, Faculty of Fine and Applied Arts, Chulalongkorn University

³ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์, ศาสตราจารย์ ดร., คณะศิลปกรรมศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

³ Dissertation Advisor, Professor PhD., Faculty of Fine and Applied Arts, Chulalongkorn University

* Corresponding author e-mail: aim_home@hotmail.com

1) บทการแสดง แร้งบันดาลใจมาจากเหตุการณ์ในอดีตและปัจจุบันในสังคมของความอยากรู้ตัวตนที่มีพฤติกรรมในด้านลบและด้านบวก ผู้วิจัยจึงแบ่งออกเป็น 3 องค์ ประกอบด้วย องค์ 1 จุดเริ่มต้นของการ “หิวแสง” องค์ 2 การได้รับแสง องค์ 3 การรักษาแสง เพื่อแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของพฤติกรรม “หิวแสง”

2) ลีลานาฏศิลป์ ผู้วิจัยใช้ลีลาของนาฏศิลป์ไทยตามแบบแผน และลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (Everyday movement) การด้นสด (Improvisation) ตามหลักนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ รวมทั้งการออกแบบ ลีลานาฏศิลป์ไทยตามแบบแผนมานำเสนอ 3) การคัดเลือกนักแสดง ใช้นักแสดงที่มีความสามารถทางด้าน นาฏศิลป์ไทย และความสามารถที่หลากหลาย นักแสดงชายจำนวน 5 คน นักแสดงหญิง จำนวน 4 คน นักแสดงทั้งหมด 9 คน 4) อุปกรณ์การแสดง ใช้อุปกรณ์ที่สอดคล้องกับบทการแสดง เช่น ขาตั้งกล้อง โทรศัพท์มือถือ จานข้าว กระเป๋ 5) เสียงและดนตรีประกอบการแสดง ได้แก่เสียงดนตรีไทยตามแบบแผน เสียงการสัมภาษณ์ข่าว และบทร้องที่ประพันธ์ขึ้นมาใหม่ 6) เครื่องแต่งกาย แต่งกายตามแบบนาฏศิลป์ไทยตามแบบแผน และแต่งกายตามยุคสมัยให้สอดคล้องกับบทการแสดง 7) พื้นที่แสดง ใช้พื้นที่ในโรงละคร 8) แสงใช้แสงที่สื่อความหมายและสะท้อนอารมณ์ตามบทการแสดงทั้งในอดีตและปัจจุบัน นอกจากนี้พบว่าแนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรค์นาฏศิลป์ จากพฤติกรรม “หิวแสง” ผู้วิจัยสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ โดยคำนึงถึงแนวคิด 6 ประการ ได้แก่ 1) จากพฤติกรรม “หิวแสง” 2) การสะท้อนปัญหาสังคม 3) ความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์ 4) การสื่อสารกับผู้ชม 5) การใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ 6) ทฤษฎีทางด้านศิลปกรรมศาสตร์ ทั้งนี้งานวิจัยฉบับนี้เป็นวิทยานิพนธ์เชิงสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ที่มีการเชื่อมโยงองค์ความรู้ในศาสตร์แขนงอื่น ๆ เพื่อก่อเกิดความรู้และสามารถเป็นแนวทางให้แก่ผู้ที่จะศึกษางานทางด้านนาฏศิลป์สร้างสรรค์ต่อไปในอนาคต

คำสำคัญ: รูปแบบลีลานาฏศิลป์; นาฏศิลป์สร้างสรรค์; พฤติกรรม “หิวแสง”

Abstract

This research article is part of a thesis entitled *The Creation of Dance Art from the Behavior of "Hunger for Spotlight."* The objective is to create a creative dance performance utilizing the concepts of modern dance and postmodern dance. The researchers used qualitative research methods and creative research methods including interviews, information media, the researcher's experience, and artist benchmarks. The researcher emphasized behaviors of "Hunger for Spotlight." Then the researcher analyzed the collected data to identify patterns and concepts emerged from the creative process of dance creation. The results showed that the creation of dance from the behaviors of "Hunger for Spotlight." has a form of creative dance encompassing 8 elements: 1) Performance Script; inspiration from past and present events in the society of the desire for identity, both negatively and positively. The researcher therefore divided into 3 acts, consisting of Act 1: Beginning of "Hunger for Spotlight", Act 2: Receiving the Spotlight, Act 3: Preserving the Spotlight, to demonstrate different aspects of "Hunger for Spotlight" behavior. 2) Dance Style; the researcher uses the traditional Thai dancing style and everyday movement, improvisation according to the principles of postmodern dance Including designing traditional Thai dances to present. 3) Casting; nine performers were selected based on their Thai dance skills and versatility, including five male and four female dancers. 4) Props; performance equipment were chosen to complement the script, such as tripods, mobile phones, rice plates, and bags. 5) Sound; the music for the performance included traditional Thai music, interview sounds, and newly composed songs. 6) Costumes; dress included both the traditional Thai dance style and contemporary outfits that matched the script. 7) The performance space; the performance took place in the theatre. 8) Lighting; the use of light conveys meaning and reflects the mood of the performance both in the past and present contexts. In addition, it was found that there were six concepts gained after the creation of dramatic art from "Hunger for Spotlight" behavior which are 1) the behavior of "Hunger for Spotlight", 2) reflection on social problems, 3) creativity in dramatic art, 4) communication with audiences, 5) use of symbols in dramatic art creation, and 6) theoretical aspects of fine arts. In this regard, this research is a creative thesis in dance integrating interdisciplinary knowledge, providing insights and guidance for future studies in creative dance.

Keywords: Styles of dance; Creative dance; Craving The Spotlight Behavior

1. บทนำ

วัฒนธรรมของมนุษย์แปรเปลี่ยนไปตามยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป คนรุ่นใหม่ให้ความสำคัญกับเรื่องของค่านิยมหรือการให้การยอมรับ จนกลายเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมที่มนุษย์มาอยู่ร่วมกัน ซึ่งในปัจจุบันปฏิเสธไม่ได้ว่า สื่อมีอิทธิพลกับการดำรงชีวิตในสังคมของคนรุ่นใหม่ มนุษย์มักจะใช้สื่อเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้คนในสังคม นำไปสู่การเป็นช่องทางในการนำเสนอตนเองให้เป็นที่รู้จัก หรือทำให้ตนเองได้รับการยอมรับ โดยผู้ที่ทำตนเองให้เป็นที่รู้จักของผู้อื่นคิดว่าตนเองนั้นมีสภาพที่ดีขึ้น ทำให้เกิดคำว่า “หิวแสง” ขึ้นในสังคมปัจจุบัน ดังที่ บุรฉัตร จันทร์แดง อธิบายว่า “การกระทำหรืออาการที่แสดงออกของจิตใจทั้งภายในและภายนอก เป็นการกระทำเพื่อสนองความต้องการของบุคคล ซึ่งบุคคลอื่นสังเกตและใช้เครื่องมือทดสอบได้” (บุรฉัตร จันทร์แดง, เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร, และสัญญา เคนาภูมิ, 2562, น. 238) บางคนมีความต้องการที่จะจารึกเรื่องราวที่ดีที่เป็นประโยชน์ลงในสื่อต่าง ๆ เพื่อแลกกับความสนใจและการได้รับการยอมรับในทางตรงข้ามบางส่วนมีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นเชิงลบต่อผู้อื่น โดยใช้สื่อเป็นเครื่องมือในการด่าทอ ใส่ความ หรือสร้างเรื่องที่บิดเบือนไม่เป็นความจริงเพื่อทำให้ตนเป็นที่สนใจของสังคม ดังที่ นายแพทย์สุริยเดว ทรีปาตี ผู้อำนวยการศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) อธิบายว่า “การที่บางคนชอบแสดงออกแบบนี้ ยังอาจเป็นเพราะคน ๆ นั้น ต้องการบรรลุผลเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จนยอมทำสิ่งที่ทำให้ตนเองถูกมองในแง่ลบ ซึ่งจุดสังเกตของอาการหิวแสงของบางคนนั้น สามารถสังเกตพบได้ง่าย ๆ ผ่านพฤติกรรมหรือการแสดงออกด้านต่าง ๆ” (เดลินิวส์ออนไลน์, 2565, ย่อหน้า 7) เท่าที่ผ่านมายังไม่ปรากฏว่ามีเนื้อหาในเรื่อง “หิวแสง” ในการนำเสนอผลงานทางด้านศิลปะการแสดง และผลงานทางด้านนาฏยศิลป์สร้างสรรค์ ผู้สร้างงานยังไม่มีโอกาสได้อธิบายถึงขั้นตอนหรือกระบวนการในรูปแบบของงานวิจัยที่มีการอธิบายเป็นลายลักษณ์อักษร โดยผู้วิจัยเห็นว่า ผลงานทางด้านศิลปะการแสดงในปัจจุบันสามารถสร้างสรรค์ได้อย่างหลากหลายรูปแบบ และนาฏยศิลป์เป็นศาสตร์ที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายและสามารถแสดงเรื่องราวที่ลึกซึ้งทั้งนี้เพื่อสื่อสารและสร้างความเข้าใจให้กับผู้ชมโดยรวมได้เป็นอย่างดี ที่ผ่านมาผู้วิจัยมีประสบการณ์ทั้งในด้านการแสดง การสร้างสรรค์ผลงาน และการทำงานด้านการสอน สืบทอดความรู้ทางด้านนาฏยศิลป์ไทยสู่ชนรุ่นใหม่ ซึ่งในการสอนผู้วิจัยได้ซึมซับพฤติกรรมและการแสดงออกของวัยรุ่นในสังคมไทยปัจจุบันตลอดระยะเวลา 5 ปีสำหรับการทำงานทางด้านนาฏยศิลป์

จากที่กล่าวมา ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับ พฤติกรรม “หิวแสง” พร้อมทั้งอธิบายขั้นตอน และกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานออกมาเป็นรูปแบบของงานวิจัย เพื่อเป็นประโยชน์ทางด้านวิชาการและสำหรับผู้สนใจงานสร้างสรรค์ทางด้านศิลปะการแสดงในหัวข้อที่ใกล้เคียงกับงานวิจัยชิ้นนี้

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากพฤติกรรม “หิวแสง”

2.2 เพื่อศึกษาแนวทางที่เหมาะสมในการสร้างสรรค์ผลงานวิจัยการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากพฤติกรรม “หิวแสง”

3. ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง การสร้างสรรค์ด้านนาฏศิลป์จากพฤติกรรม “หิวแสง” มีขอบเขตของการวิจัยที่จะศึกษาดังนี้ ผู้วิจัยศึกษาหาข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม “หิวแสง”

3.1 ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล ได้แก่ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม “หิวแสง” ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2550 ถึงปีพุทธศักราช 2565 เป็นหลักจำนวน 44 เล่ม ประกอบไปด้วย งานวิจัยสร้างสรรค์ 21 เล่ม เอกสาร 5 เล่ม สัมภาษณ์ 17 คน

3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่ พฤติกรรม “หิวแสง” ซึ่งหมายถึง แรงจูงใจในการอยากมีตัวตน อยากมีกระแสในสังคมต้องการพื้นที่ในการแสดงออกให้คนสนใจ

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากพฤติกรรม “หิวแสง” ผู้วิจัยมีเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

4.1 การสำรวจข้อมูลเชิงเอกสาร (Review Data) ผู้วิจัยค้นคว้าข้อมูลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ ตำรา บทความ เอกสารทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องประเด็นของพฤติกรรม “หิวแสง” และประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัย เพื่อนำข้อมูลเบื้องต้นเหล่านั้นมาดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูล

4.2 การสืบค้นข้อมูลจากสื่อสารสนเทศ (Information Media) ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัยและผลงานสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากสื่อสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง เช่น วิกิพีเดีย และสื่อออนไลน์ต่าง ๆ ในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

4.3 การสัมมนา (Seminar) ผู้วิจัยเข้าร่วมการสัมมนาวิชาการทางด้านนาฏศิลป์สร้างสรรค์ในโครงการนำเสนอผลงานวิชาการด้านงานสร้างสรรค์ศิลปะการแสดงร่วมสมัยระดับชาติ ครั้งที่ 2 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ.2565 ในรูปแบบออนไลน์ จัดขึ้นโดยสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อมุมมองที่หลากหลายอันนำมาซึ่งแนวทางในกระบวนการคิด การวิเคราะห์ การออกแบบสร้างสรรค์

4.4 การสังเกตการณ์ (Observation) ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลโดยการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมและการสังเกตแบบมีส่วนร่วมจากการร่วมกิจกรรมการแสดงผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ของศิลปิน โดยผู้วิจัยได้ทำการสังเกตผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ ชุดปล่อยสันติภาพโลกให้โบยบิน (Let the World Peace Fly) ออกแบบการแสดงโดย นราพงษ์ จรัสศรี ณ โรงละครเบลิค บ็อกซ์ เธียเตอร์ (Blackbox theatre) คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ และนำประเด็นการออกแบบลีลานาฏศิลป์มาปรับใช้

4.5 การสัมภาษณ์ (Interview) เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการหาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจากนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ศิลปิน ในประเด็นเรื่องพฤติกรรม “หิวแสง”

ทั้งหมด 17 คน ซึ่งล้วนแต่เป็นผู้มีความรู้ความสามารถทางด้านวิชาการ และเป็นศิลปินในการออกแบบ ลีลา นาฏศิลป์ รูปแบบการสัมภาษณ์เป็นแบบไม่เป็นทางการ ใช้การตั้งคำถามแบบปลายเปิด รวมถึงการแสดงข้อคิดเห็นในมุมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย เพื่อให้ข้อมูลเกิดความหลากหลาย

4.6 ประสบการณ์ส่วนตัวของผู้วิจัย (Researcher's Experience) ผู้วิจัยได้นำประสบการณ์ส่วนตัวของผู้วิจัยทั้งในบทบาทของนักแสดง ผู้ออกแบบ ผู้ถ่ายทอด และผู้สืบทอด ผลงานด้านนาฏศิลป์ มาพิจารณาใช้ในงานวิจัยในครั้งนี้

4.7 เกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ เกณฑ์วัดคุณภาพของศิลปินและคุณภาพของการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ของ วิชชุดา วุฒาติตย์ ประกอบด้วยคุณสมบัติ 11 ประการ ดังต่อไปนี้ จิตวิญญาณ ปรัชญา จรรยาบรรณ ประสบการณ์ ความสามารถหลากหลาย การถ่ายทอดองค์ความรู้ เป็นผู้หายาก ผู้นำและผู้บุกเบิก ความคิดสร้างสรรค์ รสนิยม ความหลงใหล (อัมรงค์ บุญราช, 2565, น. 107) และมีคุณสมบัติเพิ่มเติมจาก นราพงษ์ จรัสศรี ที่กล่าวถึงเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ที่พึงมีอีกประการ คือ ความทันสมัย ผู้วิจัยนำมาเป็นเครื่องมือในการวิจัยเพื่อเทียบเคียงกับคุณสมบัติของกรรมการและสร้างมาตรฐานคุณภาพในการสร้างสรรค์ผลงานด้านนาฏศิลป์ของผู้วิจัย

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

5.1 การวิจัยเรื่อง การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากพฤติกรรม “หิวแสง” สามารถเป็นแนวทางการสร้างตำราทางวิชาการ อีกทั้งเป็นแหล่งค้นคว้าในสายงานทางด้านนาฏศิลป์สร้างสรรค์ซึ่งในปัจจุบันมีข้อจำกัด ในด้านเอกสารทางวิชาการ โดยจะสามารถใช้ในการอ้างอิงเพื่อหาแนวทางการต่อยอดในงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ได้

5.2 งานวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นถึงการผสมผสานหลักทฤษฎีในศาสตร์หลายด้านเข้าด้วยกัน เพื่อสื่อสารให้เกิดอัตลักษณ์ในความเป็นสากล ทำให้เกิดความขับเคลื่อนการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ในปัจจุบันที่มีความแตกต่างและหลากหลาย

6. ผลการวิจัย (Results)

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังต่อไปนี้

6.1 รูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากพฤติกรรม “หิวแสง” แบ่งตามองค์ประกอบของการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ 8 องค์ประกอบ ดังนี้

6.1.1 การออกแบบบทการแสดง บทการแสดงเป็นสิ่งสำคัญส่วนหนึ่งในการกำหนดรูปแบบในการนำเสนอผลงานการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ดังที่ ไชยอนันต์ สันติพงษ์

ได้อธิบายไว้ว่า บทการแสดงเป็นกรอบแนวความคิด ที่บ่งบอกและควบคุมองค์ประกอบทั้งหมดเปรียบเสมือนหลังคา และเป็นตัวนำทุกสิ่งทุกอย่าง ในการแสดงผลงานสร้างสรรค์ (ไชยอนันต์ สันติพงษ์, การสื่อสารส่วนบุคคล, 29 กุมภาพันธ์ 2566) ในการออกแบบบทการแสดงการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากพฤติกรรม “หิวแสง” ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดที่ได้มาสร้างเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมไทยในอดีตและปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม “หิวแสง” และนำมาสร้างสรรค์เป็นบทการแสดง เพื่อให้ผู้ชมเข้าใจในบทการแสดง โดยแบ่งออกเป็น 3 องค์ ได้แก่

องค์ 1 จุดเริ่มต้นของการ “หิวแสง” นำเสนอในอดีต คือ ความอยากมีตัวตน มีผลพลอยได้ หรือค่าตอบแทนในรูปแบบต่าง ๆ ในส่วนจุดเริ่มต้นของการ “หิวแสง” ในปัจจุบัน คือ ความอยากมีตัวตน และต้องการเป็นที่ยอมรับมากขึ้น ในสังคมปัจจุบันมีเทคโนโลยีในการสื่อสารที่รวดเร็วเพิ่มมากขึ้นแบบไม่จำกัดพื้นที่

องค์ 2 การได้รับแสง นำเสนอว่า การได้รับแสงในอดีต คือ วิธีการอยากให้คนยอมรับ การอยากมีชื่อเสียง ส่วนได้รับแสงในปัจจุบัน คือ การกระทำที่อยาก让别人มองเห็น อยากโด่งดังโดยการโจมตี ด่าทอผู้อื่น ซึ่งในปัจจุบันส่วนใหญ่พฤติกรรมเหล่านี้จะไปในทิศทางลบ

องค์ 3 การรักษาแสง นำเสนอการรักษาแสงในอดีต คือ การรักษาความดี และคงคุณภาพ ซึ่งทำให้แสงนั้นอยู่ได้นาน ส่วนการรักษาแสงในปัจจุบัน คือ การกระทำที่อยากมีตัวตนให้สังคมรับรู้ตลอดเวลา โดยไม่คำนึงความถูกต้อง ศิลธรรม และจริยธรรม

6.1.2 การออกแบบลีลานาฏยศิลป์ ผู้วิจัยได้ออกแบบลีลานาฏยศิลป์หลากหลายรูปแบบ โดยคำนึงถึงประเด็นของพฤติกรรม “หิวแสง” ได้แก่ การใช้ลีลาที่มีรูปแบบเรียบง่ายและใช้ลีลารูปแบบโพสต์โมเดิร์นแดนซ์ (Post-Modern Dance) ลีลาท่าทางแบบธรรมชาติ ท่าเต้นที่ดูธรรมดาสามัญ แบบเรียบง่าย ซ้ำไปซ้ำมา (Repetitive Movement) (นราพงษ์ จรัสศรี, 2548, น. 140) การใช้ลีลาแบบการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (Everyday movement) การด้นสด (Improvisation) ตามหลักนาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ และผู้วิจัยได้ใช้ลีลานาฏยศิลป์ไทยตามแบบแผนมาผสมผสาน

6.1.3 การคัดเลือกนักแสดง ผู้วิจัยได้คัดเลือกนักแสดงที่มีความสามารถทางด้านนาฏยศิลป์ไทย และความสามารถที่หลากหลาย ดังที่ วรรณวิภา มัธยมนันท์ ได้กล่าวไว้ว่า การคัดเลือกนักแสดงเลือกผู้ที่มีความสามารถตรงตามความสามารถที่ผู้คัดเลือกต้องการ พิจารณาจากความเหมาะสมของความสามารถมีทักษะทางด้านนาฏยศิลป์ไทยและนาฏยศิลป์ตะวันตกในเกณฑ์ที่ดี และมีสรีระที่แข็งแรงในขณะเดียวกันก็สามารถสื่อสารอารมณ์ในการแสดงได้เป็นอย่างดี (วรรณวิภา มัธยมนันท์, 2558, น. 257)

6.1.4 การออกแบบอุปกรณ์การแสดง ผู้วิจัยได้เลือกใช้อุปกรณ์ที่อยู่ในชีวิตประจำวันที่มีความสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ ดังที่ จินตนา อนุวัฒน์ ได้กล่าวไว้ว่า นำเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันมาประยุกต์กับรูปแบบการแสดง คำนึงถึงบทการแสดงเป็นสำคัญในเชิงประโยชน์ใช้สอยและเชิงสัญลักษณ์ประกอบกับการเคลื่อนไหวลีลานาฏยศิลป์เพื่อสื่อความหมาย (จินตนา อนุวัฒน์, 2564, น. 433) ซึ่งผู้วิจัยคำนึงถึงความสอดคล้องกับลีลานาฏยศิลป์และทักษะของนักแสดงในการพัฒนาผลงานครั้งนี้

6.1.5 เสียงและดนตรีประกอบการแสดง โดยใช้เสียงดนตรีไทยและใช้เสียงเป็นธรรมชาติ ที่มีอยู่ที่เกิดขึ้นจริงในยุคปัจจุบัน ให้เข้ากับการเคลื่อนไหวลีลานาฏศิลป์ ในรูปแบบที่มีความหลากหลาย ทางอารมณ์ของเพลงแต่ละบทบาทที่แตกต่างกัน

6.1.6 การออกแบบเครื่องแต่งกาย ผู้วิจัยใช้เครื่องแต่งกายให้สอดคล้องกับบทการแสดงและ ลีลานาฏศิลป์ ดังที่ ภัทรฤทัย กันตะกนิษฐ์ ได้อธิบายไว้ว่า การออกแบบเครื่องแต่งกาย ใช้ชุดที่ใช้สวมใส่ใน ชีวิตประจำวัน รูปแบบเครื่องแต่งกายที่นำมาเสนอในการแสดงผลงานสร้างสรรค์ให้ความเหมาะสมระหว่าง สรีระของผู้แสดงและลีลานาฏศิลป์ของนักแสดง (ภัทรฤทัย กันตะกนิษฐ์, 2561, น. 208) ดังนั้น ผู้วิจัยจึง ออกแบบเครื่องแต่งกายที่มุ่งเน้นความเป็นเอกภาพ มีรูปแบบที่เรียบง่ายให้สอดคล้องกับบทการแสดง และ ลีลานาฏศิลป์ เช่น การแต่งกายของนาฏศิลป์ไทยตามแบบแผน ใช้การนักแสดงที่แสดงเป็นนางเมขลา และรามสูร ส่วนนักแสดงที่เป็นทนายจะแต่งกายในชุดสุท

6.1.7 พื้นที่แสดง ผู้วิจัยเลือกใช้พื้นที่ในโรงละคร ดังที่ นัฏภรณ์ พูลภักดี ได้กล่าวไว้ว่า ลักษณะ ของโรงละครเป็นห้องสี่เหลี่ยมผืนผ้าที่มีพื้นที่ว่างเปล่า มีขนาดความกว้าง ความลึก สามารถนำอุปกรณ์ ประกอบการแสดงผ่านเข้าออกได้สะดวก รวมไปถึงการออกแบบลีลานาฏศิลป์ให้สามารถเข้าออก และ เคลื่อนไหวในทิศทางตามต้องการได้ อีกทั้งสามารถจัดวางตำแหน่งผู้ชมให้รับชมการแสดงได้เพียงด้านเดียว (นัฏภรณ์ พูลภักดี, 2562, น. 283) ดังนั้น ผู้วิจัยแบ่งการออกแบบพื้นที่การแสดงเป็น 3 ส่วน ในส่วนที่ 1 เป็น พื้นที่ของนักแสดงเมขลาและรามสูร จะใช้พื้นที่การเคลื่อนไหวในรูปแบบของเส้นโค้ง ส่วนที่ 2 นักแสดงใน อดีต จะใช้พื้นที่ด้านหน้าและด้านหลังของเวที ในด้านขวางของเวที และส่วนที่ 3 นักแสดงในสังคมปัจจุบัน จะใช้พื้นที่ด้านหน้าและด้านหลังของเวที ในด้านลึกของเวที

6.1.8 แสงในการแสดง ผู้วิจัยใช้แสงที่สื่อความหมายและสะท้อนอารมณ์ตามบทการแสดง ดังที่ ลักขณา แสงแดง ได้อธิบายไว้ว่า การออกแบบแสงตามอารมณ์ สถานการณ์ และบรรยากาศตาม ท้องเรื่องการออกแบบแสงจะช่วยสร้างบรรยากาศและความรู้สึก (ลักขณา แสงแดง, 2561, น. 208) ดังนั้น ผู้วิจัยได้ออกแบบแสงตามความรู้สึก อารมณ์ และสถานการณ์ของบทการแสดง

6.2 แนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์

งานวิจัยเรื่อง การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากพฤติกรรม “หิวแสง” ในครั้งนี้ มีเนื้อหาที่ผู้วิจัย ต้องคำนึงถึงหลายประเด็น ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมไว้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้สร้างสรรค์ท่านอื่นดังต่อไปนี้

ในงานวิจัยครั้งนี้ การคำนึงถึงพฤติกรรม “หิวแสง” และการคำนึงถึงแนวคิดนาฏศิลป์สร้างสรรค์ การสะท้อนสังคม อยู่ในบทการแสดงลีลานาฏศิลป์ และการออกแบบอุปกรณ์การแสดง การคำนึงถึง การสื่อสารกับผู้ชม ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญในองค์ประกอบทางด้านลีลานาฏศิลป์ และการออกแบบเสียง การคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญดังปรากฏอยู่ในการออกแบบ ลีลานาฏศิลป์และอุปกรณ์ประกอบการแสดง และการคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์และ การคำนึงถึงทฤษฎีทางด้านศิลปกรรมศาสตร์ ผู้วิจัยให้ความสำคัญอยู่ในทั้ง 8 องค์ประกอบ

7. การสรุปผลและการอภิปรายผล

การสร้างสรรคานาฏศิลป์จากพฤติกรรม “หิวแสง” เป็นส่วนหนึ่งในการนำเสนอพฤติกรรมของมนุษย์ที่อยากมีตัวตนในสังคม ผู้วิจัยได้ศึกษารูปแบบและแนวคิดหลังจากการสร้างสรรคผลงานนาฏศิลป์ โดยผู้วิจัยได้รับแรงบันดาลใจและต้องการนำเสนอการสร้างสรรคานาฏศิลป์จากพฤติกรรม “หิวแสง” ในประเด็นของพฤติกรรมการอยากมีตัวตนของมนุษย์ในสังคม มีรูปแบบตามองค์ประกอบการสร้างสรรคผลงานนาฏศิลป์ 8 องค์ประกอบได้แก่ บทการแสดง ลีลานาฏศิลป์ นักแสดง อุปกรณ์ประกอบการแสดง เสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง เครื่องแต่งกาย พื้นที่การแสดง และแสง รวมถึงแนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรคผลงาน 6 แนวคิด ได้แก่ พฤติกรรม “หิวแสง” การสะท้อนปัญหาสังคม ความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์ การสื่อสารกับผู้ชม การใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรคานาฏศิลป์ ทฤษฎีทางด้านศิลปกรรมศาสตร์ (การวิจัยงานศิลปะ การออกแบบ ประยุกต์ศิลป์ ดนตรี การแสดง สื่อศิลปะ ปรัชญาศิลป์ สุนทรียศาสตร์ ประวัติศาสตร์ศิลปะ และโบราณคดี) ครั้งนี้มีความสอดคล้องและตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยทุกประการ

การสร้างสรรคานาฏศิลป์จากพฤติกรรม “หิวแสง” ในครั้งนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการหาแบบการสร้างสรรค ผู้วิจัยได้นำเกณฑ์มาตรฐานของศิลปิน มาอภิปรายรูปแบบการสร้างสรรคของผู้วิจัยตามองค์ประกอบต่าง ๆ ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

7.1 องค์ประกอบการแสดง บทการแสดง สามารถนำคุณสมบัติในด้านของการเป็นผู้นำและผู้ถูกเบิก และความทันสมัย เพราะผลงานสร้างสรรคทางนาฏศิลป์ ที่ผ่านมายังไม่มีการนำพฤติกรรม “หิวแสง” มาสร้างสรรคสรคเป็นผลงานการแสดง อีกทั้งมีเนื้อหาด้านจรรยาบรรณต่อสังคม ลีลาทางนาฏศิลป์ มีความทันสมัย นักแสดงมีประสบการณ์และความหลงใหลชื่นชอบในการแสดง การออกแบบอุปกรณ์การแสดงมีความคิดสร้างสรรค์และนำมาประยุกต์ให้มีความทันสมัย การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง มีความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบให้มีความหลากหลายของแต่ละบทบาท การออกแบบเครื่องแต่งกาย การสร้างสรรคการแต่งกายในอดีตและปัจจุบัน ให้มีความหลากหลาย การออกแบบพื้นที่แสดง มีความสร้างสรรค์และหลากหลาย โดยใช้พื้นที่ในโรงละคร และการออกแบบแสงมีรสนิยมและความหลากหลายในการเลือกใช้แสง ในการสื่อถึงอารมณ์หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ

7.2 แนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรคานาฏศิลป์ จากพฤติกรรม “หิวแสง” ผู้วิจัยสร้างสรรคผลงานนาฏศิลป์ โดยคำนึงถึงแนวคิด 6 ประการ ได้แก่ 1) จากพฤติกรรม “หิวแสง” 2) การสะท้อนปัญหาสังคม 3) ความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์ 4) การสื่อสารกับผู้ชม 5) การใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรคานาฏศิลป์ 6) ทฤษฎีทางด้านศิลปกรรมศาสตร์ ดังที่ได้กล่าวมานี้จะเห็นได้ว่า การสร้างสรรคานาฏศิลป์จากพฤติกรรม “หิวแสง” มีคุณสมบัติที่เทียบได้กับเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งผลงานสร้างสรรคทางด้านนาฏศิลป์ที่ดีพึงมี

8. ข้อเสนอแนะ

การออกแบบลีลานาฏศิลป์มีการผสมผสานรูปแบบแนวคิดของลีลานาฏศิลป์ศิลป์ที่มีความหลากหลายในงานวิจัยครั้งนี้ สามารถนำไปเป็นแนวทางในการออกแบบลีลานาฏศิลป์ในผลงานนาฏศิลป์สร้างสรรคชุดอื่น ๆ ต่อไป

9. กิตติกรรมประกาศ

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เป็นอย่างสูง ที่สละเวลา มอบองค์ความรู้ทางด้านทฤษฎีที่เกี่ยวข้องทางด้านนาฏศิลป์ และศาสตร์แขนงอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ และให้คำแนะนำ เพื่อพัฒนาผลงานวิจัยและผลงานสร้างสรรค์นาฏศิลป์ให้มีคุณภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของผู้วิจัย

10. รายการอ้างอิง

- จินตนา อนุวัฒน์. (2564). *การสร้างสรรคานาฏศิลป์ที่สะท้อนถึงคุณสมบัติของกรรมการในอุดมคติที่ใช้พิจารณา ผลงานด้านนาฏศิลป์* (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- เดลินิวส์ ออนไลน์. (2565, มีนาคม 13). ‘ระเบิด’ ทั้งที่มีไซโรด ‘ภาวะหิวแสง’ ทัวรลงแรงก็ ‘โนแคร์’. สืบค้นเมื่อ 14 มีนาคม 2566 จาก <https://www.dailynews.co.th/articles/1116329/>
- จามรงค์ บุญราช. (2565). รูปแบบลีลานาฏศิลป์ในการสร้างสรรคานาฏศิลป์จากคำวิจารณ์คุณสมบัติการเป็น นาฏศิลป์ปินของ นราพงษ์ จรัสศรี. *วารสารศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 26(1), 101-116. สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2566 จาก <https://so01.tcithaijo.org/index.php/jfofa/article/view/246021/170574>
- นราพงษ์ จรัสศรี. (2548). *ประวัตินาฏศิลป์ตะวันตก*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นัฏภรณ์ พูลภักดี. (2562). *การสร้างสรรคานาฏศิลป์จากเทคนิคมายากล*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- บุรฉัตร จันทรแดง, เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร และสัญญา เคนาภูมิ. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรม. *วารสารวิชาการธรรมศาสตร์*, 19(4), 235-244. สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2566 จาก <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/dhammathas/article/download/157222/158461/>
- ภัทรฤทัย กันตะกนิษฐ. (2561). *การสร้างสรรคานาฏศิลป์จากทฤษฎีสัมัยใหม่และหลังสมัยใหม่ทางด้านนาฏศิลป์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- ลักขณา แสงแดง. (2561). *การสร้างสรรคงานนาฏศิลป์ที่สะท้อนถึงจริยธรรมทางการวิจัยนาฏศิลป์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- วรรณวิภา มัธยมมนันท์. (2558). *การสร้างสรรคานาฏศิลป์จากแนวคิดการแบ่งภาคของพระนารายณ์* (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.